

Monografia „Aspecte morfofuncționale și semnificații clinice ale complexului coledocopancreaticoduodenal”

Tipografia „Ericon”, Chișinău, 2014, 272 p.

Autor: Serghei Suman, dr. șt. med, conferențiar
Catedra Anatomie topografică și Chirurgie operatorie
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

În literatura de domeniu s-a acumulat un număr impunător de relatări referitor la căile biliare, pancreatice și raporturile lor cu duodenul. Informația acumulată referitor la corelațiile structurale ale componentelor joncțiunii coledocopancreaticoduodenale, în special la papilele duodenale, nu poate satisface pe deplin solicitările chirurgiei practice, precum și ale altor specialiști care participă nemijlocit la tratamentul afecțiunilor formațiunilor anatomice vizate. O parte dintre cercetările efectuate prin disecție anatomică sau prin intermediul altor metode macro- și/sau macromicroscopice, nu și-au pierdut valoarea până în prezent. Altele tratează direcții noi în cunoașterea mai profundă a particularităților structurale și funcționale ale componentelor zonei hepatopancreaticoduodenale, ele constituind un punct de pornire în interpretarea remanierilor morfo-fiziopatologice și a manifestărilor clinice, paraclinice și instrumentale ale patologiilor zonei vizate. Un studiu morfologic complex, inițiat de autorul monografiei, bazat inclusiv pe informația morfometrică, obținută atât la nivel macro-, cât și macromicroscopic, cu analiza eventualelor patologii ale joncțiunii coledocopancreaticoduodenale, în prezent, este oportun. În acest context, lucrarea de acest gen, sistematizată și argumentată, prezintă un interes științific și metodic-didactic.

Monografia dlui dr. Suman S. „Aspecte morfofuncționale și semnificații clinice ale complexului coledocopancreaticoduodenal” constituie un studiu complex, aprofundat al raporturilor structural-funcționale și topografice ale componentelor complexului coledocopancreaticoduodenal la om în aspect aplicativ.

Introducerea argumentează actualitatea problemei patologiilor biliopancreatice, în special ale celor care necesită intervenții operatorii, la rezolvarea cărora își pot aduce contribuția și reprezentanții disciplinelor fundamentale, inclusiv ale celor de profil morfologic.

În capitolul 1 este prezentată starea problemei în baza a 465 de surse bibliografice, care permite studiarea meticuloasă a particularităților structural-funcționale ale componentelor complexului biliopancreaticoduodenal, el fiind deseori afectat de multiple maladii.

Capitolului 2 este consacrat detaliilor de structură ale duodenului și raporturilor stereometrice ale segmentelor duodenale. Referitor la duoden, în aspectul variabilității individuale, autorul relatează despre formă, volum, dimensiunile liniare (lungimea, diametrul) ale duodenului, inclusiv ale segmentelor lui – DI, DII, DIII, DIV. Se descriu variațiile individuale ale bulbului duodenal (sferică cu variațiile sale și cilindrică). A fost analizat diametrul intern (calibrul) al segmentelor duodenului. Deci, mulajele gipsate ale duodenului uman, de rând cu alte avantaje, au oferit un prilej pentru a studia detaliat sediul, numărul și dimensiunile liniare ale diverticulelor duodenale.

Capitolul 3 elucidează aspectele morfometrice, inclusiv pe material clinic (clisee radiografice) ale complexului vizat, care include în componența sa elementele-cheie: duodenul și joncțiunile lui – coledocoduodenală și pancreaticoduodenală. La caracteristica generală a complexului respectiv, au fost luate în calcul nemijlocit segmentele distale ale arborilor biliar și pancreatic (principal și accesoriu) deoarece la etapa actuală, necesitățile medicinei practice mențin permanent în actualitate studiile fundamentale referitoare la zona hepatopancreaticoduodenală, inclusiv la raporturile duodenului cu porțiunile distale ale căilor eliminatorii biliară și pancreatică. Deci,

organele respective au fost supuse disecției anatomice, apoi examinate riguros pluriaspectual, în special morfometric și stereometric.

În capitolul 4 s-a abordat semnificația atât teoretică, cât și practică, a particularităților fizico-mecanice ale organelor, care în medicină și fiziologie demult nu se discută. Revenind la practica medicală, în capitol se remarcă faptul că materialele pentru grefare până la implementarea lor în practică, în mod obligatoriu, sunt supuse studiilor tensometrice, deoarece în decursul păstrării lor, ele își modifică valorile parametrilor fizico-mecanici, modificări cu care trebuie familiarizat fiecare specialist în domeniul său. Parametrii obiectivi care condiționează particularitățile biomecanice ale formațiunilor anatomice, sunt valorile indicatorilor tensometrici, care reflectă obiectiv proprietățile rezistenționale-deformative ale substratului tisular, în special starea țesutului conjunctiv. Parametrii de bază care caracterizează proprietățile fizico-mecanice ale unor componente ale complexului BPD, au fost studiate pe 150 de obiecte. În contextul dat, fiecare obiect este reprezentat de duoden, coledoc și segmentul distal al canalului pancreatic principal. Așadar, unul dintre parametrii de bază care caracterizează proprietățile rezistenționale-deformative ale materialelor biologice, este forța de distrucție a lor. Astfel, pe material cadaveric nefixat, studiului au fost supuse probe, decupate de la cadavru sub formă de inele (180 de probe), bandetele (390 de probe) și 60 de probe tubulare. În plus, pe 25 de obiecte, au fost stabilite zonele pereților duodenului și coledocului cu rezistență scăzută la baropresiune crescută experimental prin pomparea aerului în lumenele organelor respective.

Capitolul 5 reflectă evaluarea vascularizației complexului CBPD. Cercetările vascularizației complexului duodenobiliopancreatic au la bază un material de studiu reprezentat de 90 de organe constituite ale complexului CBPD. Ele au fost supuse disecției anatomice fine, injectării cu masă plastică ușor autosolidificabilă de diferite culori, cu stabilirea surselor arteriale de irigație, traiectului vascular extra- și intraorganic, raporturilor lor spațiale, modalităților ramificării. Datele obținute demonstrează că vascularizația regiunii coledocopancreaticoduodenale se evidențiază printr-o bogată variabilitate (individuală și de vârstă) a sistemelor arterial și venos, atât extra-, cât și intraorganic.

Sinteza rezultatelor obținute în actualele cercetări are scop de a reliefa variabilitatea particularităților morfofuncționale ale complexului duodenobiliopancreatic care, fiind cunoscute și luate în calcul, pot facilita tehnica și evaluarea corectă a rezultatelor diagnostic-curative în afecțiunile zonei biliopancreaticoduodenale.

În baza celor expuse, consider că monografia „Aspecte morfofuncționale și semnificații clinice ale complexului coledocopancreaticoduodenal” este o lucrare științifică, care conține date originale proprii și o analiză minuțioasă amplă a literaturii de specialitate și care prezintă un interes deosebit în aspect fundamental cât și în medicina practică.

Mihail Ștefăneț, dr. hab. șt. med., profesor
Catedra Anatomia omului
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
Chișinău, Republica Moldova